

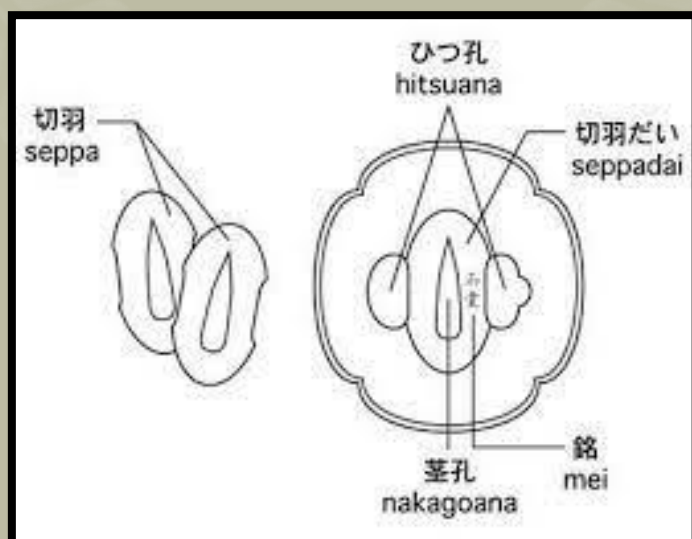
A tsuba

A tsuba főbb részei:

A *tsuba* (kézvédő) elsődleges funkciója, hogy megakadályozza, hogy a kéz lecsússzon a pengére. Ezek a tsubák nem csupán praktikus részei a kardnak, hanem önálló művészi alkotások is, melyeket széles körben gyűjtenek. Bizonyos *koshirae* (kard szerelékek), főként *tanto*-k esetében, előfordul, hogy *tsuba* nélkül készültek; ezeket *aikuchi koshirae*-nek nevezik.

A tsubák elkészítését leginkább különleges *kodogu* és *tosogu* művészek végezték, akik a kard szerelékek mesterei voltak. Ugyanakkor néhány kardkészítő (*tosho*) és páncélkészítő (*katchushi*) is gyártott tsubákat. Emellett voltak olyan *tsuba* művészek is, akik *fuchi-kashira*-kat és *menuki*-kat is készítettek.

Az elkészítés során egyes esetekben kovácsolt, hajtogatott acéllemezt használtak, míg máskor homogén, egységes lemezből dolgoztak. Számos tsubán a készítő aláírását (*mei*) is megtalálhatjuk a *seppa-dai* területén, amely a *nakago-ana* (a markolatba illesztés helye) környékén található. Amikor a kard össze van szerelve, a *tsuba* körül a *seppa* (fém távtartók) takarják el az aláírást, ezért az nem látható.

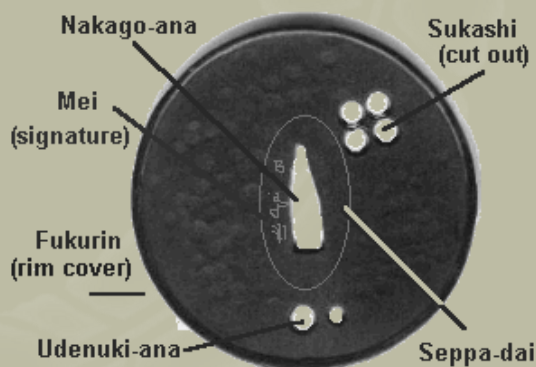
Alkalmanként a tsubák alapja közelében két apró lyuk is található, ezeket *denuki-ana*-nak hívják. Ezek szimbolikusan a napot és a holdat képviselik, és valószínűleg bőrszíj rögzítésére szolgáltak, hogy csatában megakadályozzák a kard kicsúszását.

A tsubák általában két fő típusra oszthatók: vasból készült (*tetsu*) és puha fémekből álló (*kinko*) változatokra. A *kinko* tsubák különféle ötvözetekből készülhetnek; leggyakrabban *shakudo* (kékes-fekete színű réz-arany ötvözet), *sentoku* (barnás árnyalatú réz-ólom-cink ötvözet), *shibuichi* (szürke árnyalatú réz-ezüst ötvözet), valamint tiszta rézből vagy vörösrézből.

Mind a vas, mind a *kinko* tsubák gazdag díszítéssel rendelkezhetnek, amely lehet faragott, felragasztott vagy kivágott mintázat (*sukashi*). Azokat a tsubákat, amelyeken széles körű, átfogó kivágások találhatók, általában *sukashi tsuba*-nak nevezik.

A stílustól függően a *sukashi* mintázatok pozitív vagy negatív sziluett formájában jelenhetnek meg, így változatos vizuális hatást keltenek.

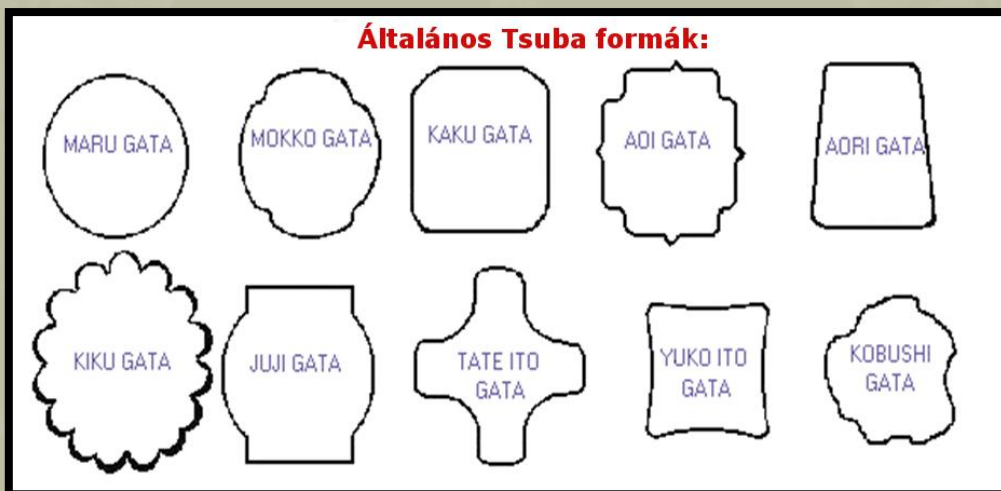

A *tsuba* leggyakoribb formái közé tartozik a kerek (*maru-gata*), a lekerekített négyzet alakú (*kaku-gata*), valamint a *mokko*, amelyek mind számos variációt mutatnak az alapmotívumon belül. A *tsuba* szépségét nagyban meghatározza a felületén kialakuló patina — azaz a természetes színeződés. **Soha ne tisztítsa a tsubát vagy a kard szerelékét fémtisztítóval, mert az eltávolítja a patinát, ezáltal tönkreteszi az alkotás esztétikai értékét és gyűjtői jelentőségét!**

Fontos tudni, hogy a piacon számos modern, különböző minőségű *tsuba*-reprodukció is megtalálható. Ezek kiválóan alkalmasak harcművészeti kardokhoz, de nem tekinthetők értékes gyűjteményi daraboknak.

Általános Tsuba formák:

Tsuba peremek alap formái (MIMI)

TSUBA / KODOGU ÉRTÉKELÉS ÉS HITELESÍTÉS

Az NBTHK, az NTHK és más szervezetek az *origami* mellett a *tsuba* és a *kodogu* (kardszerelések) készítőinek besorolásához a Masumoto és Kokubo által összeállított *kinko meikan*-t alkalmazzák (Yumoto és Harvie fordításai alapján). Ez a hivatkozás a következő rangsorolást használja:

MEIJIN – Kiváló Mester (AAAA)

MEIKO – Nagymester (AAA)

JOKO – Kitűnő művész (AA)

RYOKO – Jó művész (A)

A ***kinko meikan*** elsősorban a *tsuba* és *kodogu* művészeket értékeli, míg az NBTHK és az NTHK *origami* konkrét, egyedi darabokat vizsgál és minősít. A *kinko meikan* a szerelések készítőinek *mei* (aláírás) példáit tartalmazza, amelyek segítségével, az ismert mintákkal való összehasonlítás révén, az aláírások hitelessége ellenőrizhető.

Az öntvény *tsuba* másolatok, reprodukciók és hamis *tsuba*-k.

A késői *Edo*-, *Meiji*- és *Showa*-korszakokban az exportpiac számára számos korai *tsuba* másolat készült. Ezeket nem szabad összetéveszteni az eredeti, korábbi darabokkal. Az öntött másolatokra jellemző az öntőperem megléte a *hitsu-ana* és/vagy a *sukashi* területek belső szélein, valamint a síkfelületen gyakran előforduló buborékok vagy buboréknyomok. Léteznek antik öntöttvas (*tetsubin*, vízforraló) *tsubák* is, bár vita folyik arról, hogy valaha is készültek-e valódi öntöttvas *tsubák*. Hasonlóképpen kétséges az antik réz vagy bronz (*kagamishi*) *tsuba* létezése is; az autentikus példányok azonban rendkívül ritkák és értékesek.

A mai piacokon számos modern és hamis *tsuba*, valamint régi darabok másolatai kaphatók, amelyek jelentős része Kínából, Hongkongból vagy Sanghajból érkezik, és különféle online aukciós oldalakon kerül értékesítésre. A gyűjtőknek tudatában kell lenniük ezeknek a modern másolatoknak és hamisítványoknak, és nem szabad összetéveszteniük őket az autentikus japán *tsuba* darabokkal. A hamis *tsuba*-kra ugyanazok az óvintézkedések és irányelvek vonatkoznak, mint a hamis kardokra.

Hamis tsubák:

Eredeti tsuba stílusok:

Bushu ju Tadatoki Tsuba

Shoami Tsuba

Mito Tsuba

Ko-Shoami Tsuba

Kyo-Shoami Tsuba

Heianjo (?) Tsuba

Kanayama Tsuba

Hizen Namban Tsuba

Akao Tsuba

Heianjo Tsuba

Nara Tsuba

Heianjo Sukashi Tsuba

Shoami Tsuba

Katchushi Tsuba

Ko-Katchushi Tsuba

Umetada Tsuba

Echizen Kinai Tsuba

Ko-Katchushi Tsuba